

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2015. február 5.*

„Tagállami kötelezettségszegés — EUMSZ 45. cikk — 492/2011/EU rendelet — A munkavállalók szabad mozgása — Munkavállalás — Helyi közszolgáltatás — Nyelvismeret — Bizonyítási mód”

A C-317/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2014. július 2-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: J. Enegren és D. Martin, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Belga Királyság** (képviselik: L. Van den Broeck, J. Van Holm és M. Jacobs, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: S. Rodin tanácselnök, A. Borg Barthet és M. Berger (előadó) bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítására kéri a Bíróságot, hogy a Belga Királyság, mivel a francia vagy német nyelvű régióbeli helyi szervek álláshelyeire pályázó olyan személyektől, akik okleveléből vagy bizonyítványából nem következik, hogy tanulmányaikat az érintett nyelven folytatták, az ezen álláshelyek betöltéséhez szükséges nyelvismeret bizonyításának egyetlen módjaként azt követeli

* Az eljárás nyelve: francia.

meg, hogy a service public fédéral Personnel et Organisation (személyzeti és szervezeti szövetségi hivatal, SELOR) által rendezett vizsga teljesítését követően szerezzék meg az e szervezet által kiállított bizonyítványt, nem teljesítette az EUMSZ 45. cikkéből és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletből (HL L 141., 1. o.) eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 2 A munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK rendeletet (HL L 257., 2. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.), amelyet a Bizottság által a jelen ügy keretében kibocsátott felszólító levél és indokolással ellátott vélemény említ, 2011. június 16-i hatállyal, azaz az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártát követően, hatályon kívül helyezte és felváltotta a 492/2011 rendelet. A 492/2011 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése ugyanakkor változatlan formában átveszi az 1612/68 rendelet 3. cikkének szövegét, és az alábbiakat írja elő:

„E rendelet értelmében egy tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései, illetve közigazgatási gyakorlata nem alkalmazható:

- a) ha korlátozza az állásajánlatokat és az állásra benyújtott pályázatokat, vagy a külföldi állampolgárok jogát arra, hogy munkát vállaljanak és végezzenek, illetve ha olyan feltételeket szab, amelyeket a saját állampolgárok tekintetében nem kell alkalmazni; vagy
- b) ha annak ellenére, hogy állampolgárságtól függetlenül alkalmazandó, kizárólagos vagy fő célja, illetve hatása a többi tagállam állampolgárainak távoltartása a betölthető munkahelytől.

Az első albekezdés nem vonatkozik a betölthető állás jellege miatt megkívánt nyelvismerettel kapcsolatos feltételekre”.

A belga jog

- 3 A belga alkotmány négy nyelvi régiót határoz meg, azaz az ország területének négy különböző részét, ahol a nyelvhasználatra, különösen a közigazgatás területén való nyelvhasználatra vonatkozó egységes szabályokat kell alkalmazni. Ezek: a francia nyelvű régió, a holland nyelvű régió, a német nyelvű régió és a kétnyelvű Brüsszel fővárosi régió.
- 4 A közigazgatás területén való nyelvhasználatról szóló 1966. július 18-i egységes szerkezetbe foglalt és a későbbiekben módosított törvények (Moniteur belge, 1966. augusztus 2., 7799. o.; a továbbiakban: egységes szerkezetbe foglalt törvények) III. fejezete alatt található rendelkezések többek között a helyi szerveknél való nyelvhasználatot szabályozzák, amely szervek, e törvény 1. cikke (2) és (9) bekezdésének meghatározása alapján, közszolgáltatást koncesszió alapján végző természetes és jogi személyek, vagy olyan feladatot ellátó személyek, amelyet törvény vagy közhatalom közérdekből rájuk ruházott, és tevékenységük nem terjed túl egy településen.
- 5 Az egységes szerkezetbe foglalt törvények II. szakasza e törvényeknek a francia, holland és német nyelvű régió tekintetében való alkalmazására vonatkozik. E tekintetben e törvények 15. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A francia, holland vagy német nyelvű régiókban működő helyi szerveknél nem nevezhető ki vagy léptethető elő egy feladatkörbe vagy álláshelyre olyan személy, aki nem ismeri a régió nyelvét.

A felvételhez és előléptetéshez szükséges vizsgákat ugyanezen nyelven kell lefolytatni.

A pályázó kizárólag akkor bocsátható vizsgára, ha az oklevélből vagy az előírt tanulmányokat tanúsító bizonyítványból kitűnik, hogy tanulmányait az érintett nyelven folytatta. Ilyen oklevél vagy bizonyítvány hiányában a nyelvtudást előzetesen, vizsga útján kell bizonyítani.

Ha a feladatkörbe vagy álláshelyre helyezés felvételi vizsga nélkül történik, a szükséges nyelvi alkalmasságot az erre vonatkozóan a harmadik albekezdésben előírt bizonyítási eszközök útján kell megállapítani”.

- 6 Az egységes szerkezetbe foglalt törvények különös rendelkezésekről szóló VI. fejezetében található 53. cikke ekként rendelkezett az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártának időpontjában:

„Kizárólag a felvételért felelős állandó titkár rendelkezik hatáskörrel az 1963. augusztus 2-i törvény által előírt nyelvismeretet igazoló bizonyítványok kiállítására”.

- 7 A Bíróság előtt benyújtott ügyiratokból kitűnik, hogy a felvételért felelős állandó titkárt felváltotta a SELOR, az egyetlen olyan szervezet, amely az említett bizonyítványokat jogosult kiállítani azon jelöltek részére, akik az általa Brüsszelben rendezett vizsgákon megfeleltek.

A pert megelőző eljárás

- 8 2010. március 22-én a Bizottság felszólító levelet intézett a Belga Királysághoz, amelyben előadta, hogy a nyelvismeret bizonyításának egyetlen módjára vonatkozó követelmény, amely a belga jogszabályok értelmében előzetes feltétele a francia, holland vagy német nyelvű régiók helyi szerveinél betöltendő álláshelyekhez való hozzáférésnek, az EUMSZ 45. cikk és az 1612/68 rendelet által tiltott hátrányos megkülönböztetést valósít meg.
- 9 A Flamand Közösség hatóságai 2010. július 19-i válaszlevelükben kifejezésre juttatták, hogy készek az uniós joggal összhangba hozni a közsféra munkáltatói részéről támasztott követelményekre vonatkozó flamand jogszabályokat.
- 10 2010. november 8-i levelükkel a Bizottság szolgálatai felhívták a Belga Királyságot a jogszabály-módosítási tervezetnek, valamint az elfogadás pontos és részletes menetrendjének megküldésére. 2010. december 20-i feljegyzésükben a Flamand Közösség hatóságai megküldtek egy előzetes rendelettervezetet, amelynek elfogadását 2011 januárjára tervezték.
- 11 Mivel a Bizottság nem kapott további magyarázatot a Belga Királyság részéről, 2011. május 20-án indokolással ellátott véleményt intézett e tagállamhoz, amelyben felszólította, hogy a kézhezvételtől számított két hónapon belül hozza meg a véleményben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.
- 12 A Belga Királyság 2011. december 2-i válaszlevelében megerősítette abbéli szándékát, hogy a belga jogot összhangba hozza az uniós joggal, ugyanakkor azt állította, hogy a közigazgatásban való nyelvhasználat kérdése e tagállamon belül igen komplex a több nyelvi régió léte és a különböző szövetségi egységek közötti hatáskörmegosztáshoz kapcsolódó jellegzetességek folytán.
- 13 2012. március 27-i, július 13-i és október 17-i levelével a Bizottság kiegészítő információkat kért a Belga Királyságtól az egyes nyelvi régiókat jellemző helyzettel kapcsolatban.

- 14 E felhívásokra válaszul e tagállam megküldte a Bizottságnak a Flamand Közösség egy végrehajtási rendeletének tervezetét, valamint a Francia Közösség rendeletének és végrehajtási rendeletének előzetes tervezetét.
- 15 Ezt követően a tagállam megküldte a Bizottságnak a Flamand Közösség végrehajtási rendeletét. A Francia Közösség ugyancsak megküldte a Bizottságnak a közigazgatásban való nyelvhasználatról szóló törvények által előírt nyelvismeret bizonyításáról szóló, 2013. november 7-i rendelet egy másolatát. Ezt a rendeletet azonban még ki kellett volna egészíteni egy végrehajtási rendelettel. Egyébiránt a Bizottság a német nyelvi régióra vonatkozóan semmilyen információt nem kapott.
- 16 E körülmények alapján a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.
- 17 2014. december 18-i levelével, amely 2014. december 22-én érkezett a Bírósághoz, a Belga Királyság tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy megküldte a Bizottságnak a Francia Közösség kormányának a jelen ítélet 15. pontjában hivatkozott, 2013. november 7-i rendelet végrehajtásáról szóló, 2014. október 22-i rendeletét.

A keresetről

A felek érvei

- 18 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a 492/2011 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban a tagállamok megkövetelhetik, hogy más tagállamok állampolgárai rendelkezzenek a betölthető állás jellege miatt megkívánt nyelvismerettel.
- 19 Ezen intézmény hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a nyelvismeretre vonatkozó követelményt arányos és hátrányosan nem megkülönböztető módon kell alkalmazni. Hozzáteszi, hogy Angonese-ítéletében (C-281/98, EU:C:2000:296) a Bíróság kimondta, hogy nem ez a helyzet áll fenn olyan esetben, ha a munkáltató a jelölt felvételi versenyvizsgához való részvételéhez megköveteli a nyelvismeretnek kizárólag valamely tagállam egyetlen megyéjében kiállított diploma által történő bizonyítását.
- 20 A Bizottság úgy véli, hogy ez az ítélkezési gyakorlat vonatkoztatható a belga szabályozásra is, amennyiben e szabályozás azt követeli meg a jelölttől a felvételi versenyvizsgán való részvételhez, hogy egyetlen, kizárólag Belgiumban kiállított diploma által bizonyítsa nyelvismeretét.
- 21 A Belga Királyság nem vitatja a kereset megalapozottságát, és a Bizottság kifogásában foglaltaknak való megfelelés céljából megkezdett jogalkotási munkálatok állásának felvázolására szorítkozik, kifejtve, hogy a határidők hossza e tagállam komplex szerkezetével függ össze.

A Bíróság álláspontja

- 22 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az EUM-Szerződés személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek összessége annak megkönnyítését szolgálja, hogy a tagállamok állampolgárai az Unió egész területén bármilyen kereső tevékenységet folytathassanak, és e rendelkezésekkel ellentétes minden olyan intézkedés, amely ezeket az állampolgárokat hátrányosan érintheti, amennyiben másik tagállam területén kívánnak kereső tevékenységet folytatni (lásd főként: Las-ítélet, C-202/11, EU:C:2013:239, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 23 Ily módon e rendelkezésekkel, és különösen az EUMSZ 45. cikkel ellentétes bármely olyan intézkedés, amely – bár állampolgársági alapon történő hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazandó – alkalmas arra, hogy megzavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye a Szerződés által biztosított alapvető szabadságoknak az uniós polgárok általi gyakorlását (Las-ítélet, EU:C:2013:239, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 Vitathatatlan, hogy a 492/2011 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése elismeri a tagállamok jogát arra, hogy meghatározzák a betölthető állás jellege miatt megkívánt nyelvismerettel kapcsolatos feltételeket.
- 25 Ugyanakkor a tagállamok azon joga, hogy az állás jellegének függvényében megköveteljék valamely nyelv bizonyos szintű ismeretét, nem veszélyeztetheti a munkavállalók szabad mozgását. Az ennek megvalósítását célzó intézkedésekből következő követelmények semmiképpen sem lehetnek aránytalanok az elérni kívánt célhoz képest, és azok alkalmazásának módszerei nem járhatnak hátrányos megkülönböztetéssel a más tagállamokból származókkal szemben (lásd, ebben az értelemben: Groener-ítélet, C-379/87, EU:C:1989:599, 19. pont).
- 26 A jelen ügyben el kell ismerni, hogy jogszerű lehet annak megkövetelése, hogy a helyi szerv, azaz egy település területén közszolgáltatást koncesszió alapján végző vagy közérdekű feladat ellátásával megbízott szerv valamely álláshelyének betöltése céljából rendezett felvételi vizsga jelöltje a betöltendő álláshely jellegének megfelelő szinten ismerje azon régió nyelvét, amelyben az érintett település található. Belátható ugyanis, hogy az ilyen szervnél betöltött állás megkövetelheti, hogy az érintett képes legyen kommunikálni a helyi közigazgatási szervekkel, valamit adott esetben a nyilvánossággal.
- 27 Ilyen esetben egy nyelvvizsga sikerét igazoló diploma meglehetősen tekinthető olyan tényezőnek, amely lehetővé teszi az előírt nyelvismeret értékelését (lásd ebben az értelemben: Angonese-ítélet, EU:C:2000:296, 44. pont).
- 28 Ugyanakkor annak megkövetelése, amint előírják az egységes szerkezetbe foglalt törvények, hogy egy felvételi versenyvizsga jelöltje nyelvismeretét egyetlen meghatározott típusú bizonyítvánnyal bizonyítsa, amelyet egyetlen, Belgium területén nyelvvizsgák szervezését végző belga szervezet állít ki, a munkavállalók szabad mozgása követelményeinek fényében aránytalan az elérni kívánt célhoz képest.
- 29 Ez a követelmény ugyanis teljesen kizárja a valamely más tagállamban szerzett diploma birtokosa azon szintű ismereteinek tekintetbevételét, amelyek megszerzése, tekintettel azon tanulmányok jellegére és időtartamára, amelynek befejezését a diploma tanúsítja, vélelmezhető (lásd ebben az értelemben: Angonese-ítélet, EU:C:2000:296, 44. pont).
- 30 Ez a követelmény továbbá, noha különbségtétel nélkül alkalmazandó a saját állampolgárokra és más tagállamok állampolgáira, valójában hátrányos helyzetbe hozza más tagállamok azon állampolgárait, akik Belgiumban egy helyi szervnél kívánnak állásajánlatra jelentkezni.
- 31 Ez a követelmény arra kényszeríti ugyanis azon érdekelteket, akik más tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, vagyis ezen államok állampolgárainak nagy részét, hogy Belgium területére utazzanak kizárólag abból a célból, hogy az állásajánlatuk benyújtásához előírt bizonyítvány kiállításához szükséges vizsga keretében adjanak számot nyelvismeretükről. Az e kötelezettséggel járó terhek megnehezíthetik a szóban forgó álláshelyekhez való hozzáférést (lásd ebben az értelemben: Angonese-ítélet, EU:C:2000:296, 38. és 39. pont).
- 32 A Belga Királyság nem hivatkozott egyetlen olyan célkitűzésre sem, amelynek megvalósítása e hatásokat igazolhatná.

- 33 A Belga Királyság azon állításával kapcsolatban, miszerint a vitatott nemzeti szabályozás uniós jogi követelményekkel való összhangba hozását célzó jogalkotási munkálatok megkezdődtek, ám azokat ezen ország szerkezetéből következően még hosszú és komplex eljárásoknak kell követniük, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az uniós jogból eredő kötelezettségek nem teljesítésének igazolása végett a tagállam nem hivatkozhat kifogásként nemzeti jogrendszerének rendelkezéseire, még az alkotmányos rendelkezésekre sem (lásd főként: Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-288/12, EU:C:2014:237, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Hozzá kell tenni, hogy a kötelezettségszegés fennállását mindenképpen azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a szóban forgó tagállam az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártakor volt, és a Bíróság nem veheti figyelembe az azóta bekövetkezett változásokat (lásd különösen: Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet, C-640/13, EU:C:2014:2457, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a Belga Királyság, mivel a francia vagy német nyelvű régióbeli helyi szervek álláshelyeire pályázó olyan személyektől, akik szükséges okleveléből vagy bizonyítványából nem következik, hogy tanulmányaikat az érintett nyelven folytatták, megköveteli, hogy nyelvismeretüket egyetlen típusú, kizárólag az egyetlen belga hivatalos szervezet által Belgium területén rendezett vizsga teljesítését követően e szervezet által kiállított bizonyítvány által bizonyítsák, nem teljesítette az EUMSZ 45. cikkből és a 492/2011 rendeletből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 36 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Belga Királyságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Belga Királyság, mivel a francia vagy német nyelvű régióbeli helyi szervek álláshelyeire pályázó olyan személyektől, akik szükséges okleveléből vagy bizonyítványából nem következik, hogy tanulmányaikat az érintett nyelven folytatták, megköveteli, hogy nyelvismeretüket egyetlen típusú, kizárólag az egyetlen belga hivatalos szervezet által Belgium területén rendezett vizsga teljesítését követően e szervezet által kiállított bizonyítvány által bizonyítsák, nem teljesítette az EUMSZ 45. cikkből és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a Belga Királyságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások